

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Fehér-kereszt.

Irta: KOMÁROMY ISTVÁN.

Két egyszerű szóból összetett rövidke cím és mily sok van e két szóban kifejezve. — A fehér szín a szeplőtlenség, a szenytelenség, a tisztaság színes jelképe; a kereszt a bűnös emberiség megváltójának keserves kízó eszköze. Vörös mezőbe van e jelkép bele rajzolva, hogy annál feltűnőbb legyen e szent jelvénynek ragyogása, hogy annál élesebben emelkedjék ki a társadalom a mindennapi bűnök fertőjéből az eszmék és elvek tisztasága.

Ezt írták, ezt a jelvényt tüzték azok dicsőséggel lobogató zászlójukra, kik elsőnek foglalkoztak a gyermekmentés és védelem ügyével. — E szent jelvény alatt kezdte meg áldásdús működését az országos Fehér-kereszt egyesület, s e jelvény ereje alatt kezdte meg küzdelmét vármegyénk Fehér-kereszt egyesülete is.

A civilizáció fejlődésével régen foglalkoznak már e humanus kérdéssel, de sajnós, ebben is meg kellett bennünket a külföldnek előzni; de hála Istennek, még elég jókor ébredtek nálunk is öntudatra, hogy mielőtt nemzeti erőnkől sokat veszítettünk volna, tették aktuálissá e kérdést s ma már törvényileg van hazánkban is a gyermekmentés és védelem ügye biztosítva. — Igaz ugyan, hogy ezelőtt 26 esztendővel, midőn a gyámügyi törvényt életbe léptették, már e törvénynek legalább elméletben a gyermekvédelem volt egyik célja; de bizony, mint egy író megjegyzi, a gyakorlati életben nem volt ennek semmi eredménye; azt a gyermeket, kinek nem volt senkije és semmije, megkapta az illetőségi község. Az árvaszék ezzel befejezte eljárását, legfeljebb még egyszer kellett a poros aktára reá jegyezni, hogy a gyermek elhalt, ezt is inkább a statisztika kedvéért. Az árvaszék irattára egy aktával szaporodott, a faluvégi temető pedig egy kis sirhalommal lett gazdagabb.

Mig a földbirtokos középosztály jól birta magát, minden udvarnál tartottak egy-két árvát és mentettek meg az életnek. Az udvar urasszonya úgy tartotta az árvát, mintha csak saját gyermeke lett volna, együtt nevelkedett a gentry gyermekekkel, velők járt a falusi iskolába, sőt még a német szót is gyakran megtanulta s lett belőle egy kocsis, egy inas, egy kulcsár vagy egy ispán; ha leány volt az árva, lett szobaleány, inasné, kulcsárné, ispánné, sőt még az is megtörtént, hogy felnőtt korában vagy az ur, vagy az urfi feleségül vette. A mint a középosztály pusztulni kezdett, az árva gyermekeknek többé nem volt más menedék helyök, mint az illetőségi község. — A községi bíró kijelölte: ma az egyik, holnap a másik, a harmadik vagy a negyedik községi lakos köteles gondoskodni az árváról, s mi lett az árva sorsa? Egyik házból lökték a másikba, rossz élelem, rossz lakás következtében még zsenge korában elpusztult. Ha elég erős volt, később pusztult bele a nehéz munkába, a melyet végeztek vele.

E mellett voltak és vannak ugyan árvaházak és jótékony nőegyesületek, de hát ha igazán akarunk szólni, mit mondjunk azoknak hasznosságáról? Először csak protectióval lehet oda egy-egy árvát beszerezni, s oly szűk körben mozognak, hogy vajmi csekély azoknak a száma, kik ottan gyámolítást találnak, s éppen midőn legnagyobb szükség volna a gyermek gondozására, akkor eresztik világra — Ilyen volt Magyarországon ezideig a gyermekvédelem.

Gondoskodni kellett tehát, hogy a gyermekek pusztulása megakadályoztassék s ez a gondoskodás teremtette meg az országos Fehér-kereszt egyesületet, a melynek, mint nálunk is fiókintézetei alakultak. Azonban ezen intézetek, ezen

egyletek is ifju koruknál fogva, különösen anyagi viszonyaiknál fogva gyengének és elegendetlenek bizonyultak a gyermekek védelmére, s a mennyiben a kérdésben már ütött a 12-ik óra, az államnak kellett kezébe venni a védelem szent ügyét.

Megalkottatott a törvény és a folyó évben már életbe is lépett, hogy az állam az ország különböző vidékein állami gyermek-menhelyeket létesít. — És különös figyelemmel lesz a letesítésnél azon helyekre, hol az eddigi fiókintézetek nagyobb eredményeket mutattak fel. Ily körülmények között érte a kitüntetés vármegyénket is és Rimaszombat r. t. város áldozatkészége folytán a vármegye székvárosát, a mennyiben a nemes város ingyen telket ajándékozott a gyermekmenhely feleltetéséhez.

A folyó év április havában küldötte ki az államkormány biztosát Ruffy Pál miniszteri tanácsost ezen kérdés végleges megoldása céljából és örömmel jelenthetjük, hogy még az év őszén az állami gyermek-menhely több vármegye területére kiterjedő hatáskörrel fel is épül. Működését dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos vezetése alatt már f. évi május hó 15 én megkezdette s ezen időtől kezdve összes elhagyott gyermekeink állami védelmet és gondozást találnak.

A törvény két nagy alapelven épült fel. Az egyik a társadalom politikai elve, a másik a humanismus elve. — Az egyikben azt mondja a törvény, hogy az állam feladata az elhagyott gyermekeket az életnek megmenteni; a másikban, hogy az állam azon feladatát csak úgy oldhatja meg, ha az általa berendezett és fenntartott menhelyek életképes működését a helyi társadalom emberbaráti tevékenysége is megfelelően támogatja.

Most van tehát épen a legnagyobb szükség arra, hogy az államot társadalmi körünkben határozottan támogassuk nagy céljának kivételében és elérésében. Most van a legnagyobb szükség jótékonyosságunkra, érdeklődésünkre és munkánkra, mert az államkormány sem ismeri még a törvénynek avagy szervezésnek gyakorlati kivihetőségét. Megadja az anyagi szükségletek fedezetét a költséget és eszközöket, de az anyai szerepet, az anyai gondokat reá ruhazza jótékony nemes-szívű honleányokból álló helyi egyesületünkre. Hajlekot, táblalékot és ruházatot adok a gyermekeknek; de buzgó honleányok, magyar anyák, kik már gyermeket neveltetek, neveljétek segítségemmel a magyar haza elhagyott gyermekeit is.

És mi történik? nagy sajnálattal arról értesülünk, hogy vannak megtévedettek, kik azt hangoztatják, hogy ezen új intézmény az erkölestelenség terjesztésének egyik eszköze. Valóban megdöbben az emberi elme, hogy honnan veszi eredetét e tévhit. Őszintén bár, de egész tisztelettel annak csiráját a mindennapi eszmecserében kell keresnünk. S kik ezen állásponton vannak, azok csak a főzszobából indulnak ki és onnan beszélnek, pedig a társadalom minden hajlékába, konyhájába be kell nyitni. Nem csak az apátlan gyermekekről történik itten gondoskodás, hanem általában mindazon gyermekekről, a kik megfelelő gondozó nélkül elhagyottaknak nyilváníttak.

Egy szegény béresnek van 5 apró gyermeke, ezeket gondozni, étetni, ruházni csekély béréből képtelen, gondoskodik egy-kettőről az állami gyermekmenhely, egy apának elhal a neje, maradnak a gyermekek anya nélkül, szárnyai alá veszi az apró gyermekeket az állam. A vagyontalan szülék elhalván, marad a nagyobb, de még kenyeret keresni nem képes fiúnak a 3 éves kis testvére, gyermekének fogadja az állam stb.

Nagyon tévednek tehát azok, kik azt állítják és tévesen azt hiszik, hogy csak a bűnben szü-

letett gyermekeket veszi védelmébe ez intézmény. Megnyugtadjuk őket azzal, hogy a gondozásunk alatt álló gyermekeknek csak 1/4 részét adják számaokban ezen gyermekek. S ha keblökbe tekintenek, kérdjük, vajjon lehet-e egy igazi magyar anya olyan szívtelen, hogy ezen bűnben született gyermekekről és a szerencsétlen anyákról megteledkezne? Ugy-e nem?

Végezetül szolgáljanak felvilágosításul a folyó hó 25-én megtartott közgyűlésünkől kelt és alább közölt jelentéseink azoknak, kik e téves alapon agítálnak valóban nagy sikereket elért egyesületünk ellen azon kijelentésünkkel, hogy más alkalommal még bővebben fogunk e kérdéssel foglalkozni.

Ezek után pedig azon buzgó tagjainknak, kik egyesületünket megalakították s kiknek neveik arany betűkkel lesz felírva a gyermekmenház márványkövébe, e hasábok útján is a nemzeti érdekek hazafias szolgálatában forró köszönetünket nyilváníttuk.

Fehér-kereszt-egylet közgyűlése.

Az országos Fehér-kereszt- és lelenczház-egyesület gömörmegyei fiókja f. hó 25-én délelőtt Bornemisza Lászlóné és Hámos László főispán elnöke alatt tartotta meg évi közgyűlését, melynek két kimagasló s a jelen voltak által igazán nagy figyelemre méltott mozzanata volt. Az első Komáromy István, az ügy iránt melegen érdeklődő egyleti jegyző tartalmas jelentése, a másik pedig a lelenczügy terén immár hervadhatlan érdemeket szerzett dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos szép jelentése a gyermek-menhelyről és gyermekvédelem ügyéről.

A közgyűlésről a következő jegyzőkönyvet adjuk:

Jelen voltak: *Bornemisza Lászlóné* elnöknő, *Hámos László* főispán elnök, *Kern Adolfné* és *Nagy Ferenczné* alelnöknők, *Máriássy Lászlóné*, dr. *Lichtschlein Adolfné*, *Fülöp Benjaminsz*, *Bornemisza László* alispán, *Baksay István* kir. tanácsos, dr. *Meskó Miklós* várm. főorvos, választmányi tagok: dr. *Löcherer Tamás* az állami gyermek-menhely igazgató-főorvosa, dr. *Kármán A. Ernő* orvos, *Lovass Árpád* az állami gyermekmenhely gondnoka, *Eperjessy József* pénztárnok és *Komáromy István* várm. aljegyző, a Fehér-kereszt egyesület jegyzője stb.

Bornemisza Lászlóné elnöknő emelkedett szellemben kifejtett szavakkal nyitja meg a közgyűlést és szívesen üdvözli a megjelenteket, *Hámos László* főispán elnök csatlakozik elnöktársának szíves üdvözléséhez és megköszöni az érdeklődést s kéri a tisztviselő kart az évi jelentések előterjesztésére.

Komáromy István egyleti jegyző terjeszti elő következő jelentését:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Ismét egy év pergett le egyesületünk történetében, a mely életben rövid, de munkában hosszú, fáradságos és eredményes volt; rövid volt életben, mert még élénken emlékezünk vissza arra, hogy legközelebbi közgyűlésünk alkalmából mily kevés reményeket fűztünk a jövőhöz, hosszú volt munkában, mert nehéz volt bevárni az időt, hogy nyolcz év előtt kezdett s akkor fontosnak fel nem tűnő törekvéseink kitűzött célját végre elérjük. Fáradságos és nehéz volt, mert sokat kellett egyesületünk vezetőségének és jöltevőinek dolgozni, hogy munkásságuk a kitűzött cél szolgálatában eredményre vezessen.

És ime reményünk teljesült, munkásságunk meghozta a maga gyümölcsét, mert az államkormány méltányolva kicsi keretben, de biztosan és sikerrel működő Fehér-kereszt egyesületünk törekvését, Rimaszombat székhellyel ez évfolyamán az állami gyermekmenhelyt létesítette. Törvényileg állapította meg Rimaszombat városát egyik állami gyermekmenhelyül s folyó évi május hó 15 től azt kezelésbe is vette. Ezt megelőzőleg folyó év április hó 29-én volt szerencsénk Ruffy Pál miniszteri tanácsos urhoz, az állami gyermekmenhelyek kormánybiztosához. Az ő s a kormány szakértő kiküldöttéi Rimaszombat város polgármesterével együtt tekintettük meg a város által az állami gyermekmenhely épület telepítésének helyéül kijelölt régi temető telket. — Bevezett tényként van szerencsénk tehát tiszteletteljesen bejelenteni, hogy most már véglegesen elhatározott dolog, miszerint az építkezés ez irányban minden valószínűség szerint még a folyó évben megkezdődik és munkásságunk

eredményét a felépíteni tervezett épületben fogjuk gyönyörrel szemlélhetni s abban a kisdedek gyámolításával elnökségünk és házi bizottságunk által az állam védelme alatt tovább folytatni. A jelzett nap örömnép volt életünk történetében s e czimen lesz örökké annak lapjain feljegyezve.

Magas és kedves vendégünk ezen országos intézménynek vezetője Ruffly Pál kormánybiztos ur megtartott választmányi ülésünkön behatóan fejtegette az állam- a gyermekvédelem ügyébeni tevékenységét és célját. Az államkormány egymagában gyengének érzi magát arra, hogy e kitűzött célt sikeresen megvalósíthassa; szüksége van tehát továbbra is neki a társadalom, a jótékony támogatására és munkájára; akként véli azt biztosan szervezni és vezetni, hogy védelmébe veszi ezen intézményt, gondoskodik annak anyagi szükségleteiről, saját kinevezett tisztviselői által adminisztrálja annak ügyét, e mellett azonban nem mellőzheti sőt csak akkor gondolja teljesnek a sikert, ha munkával ebben jövőben is hatáskört biztosít a társadalmi jótékony elvek befolyásának és különösen a női gyöngéd szív anyai gondosságának.

Ugy alkotta az Isten a nőt, hogy a gyermekét gondosan nevelje és annak bölcsője felett őrző anyalként szakadatlanul virrasszon. Ugy vélte az állam is e létesített intézményt legjobban megalkotni, ha az anyának továbbra is szerepkört biztosít a gyermekvédelem ügyében. Kimondotta tehát, hogy fehéskereszt egyesületünk megalkotói és tagjai az állami intézmény életbejuttatása után is befolyást gyakorolhatnak az itteni gyermekmenhely ügyeibe és elnöksége, s házi bizottsága által fogja munkásságát, áldozatkészségét a nagy eszme és cél szolgálatában továbbra is a kisdedek védelme ügyében teljesíthetni.

Eljutottunk tehát kitűzött célunk azon pontjához, ahol mai napon tartott közgyűlésünkben ezen jelentésünkben örömdöntően jelenthetjük be, hogy áldozatkészségünk s nehéz munkánk a nemzeti erő megmentésében és fenntartásában komoly eredményt meghozta.

Az államkormány hathatós intézkedése mellett, mindenesetre azok a dicsőséges és érdem, a kik az élet mindennapi rendes dolgai mellett ez irányban is siettek a nemes cél érdekében közreműködni.

Ezt ismerte el a magas kormány tehát akkor, midőn az év folyamával székvárosunkban állami gyermekmenhelyt létesített s ezzel jutalmazta kicsi egyesületünk munkásságát, s tüntette ki egyetűnket az által, hogy vezetőségének továbbra is beavatkozást engedélyez a gyermekmenhely ügyeibe, sőt világosan kifejezést ad azon óhajának, hogy csak akkor vár biztos eredményt az intézménytől, ha továbbra is együtt ápoljuk a kisdedek védelmi ügyét.

Közel látjuk tehát már azt a napot is, a melyen a gyermekmenhely kapui megnyílnak előttünk, hogy a multban kicsi reményeink s aggodalmaink eloszlatva örömkönyvek hullathassunk az elhagyottak nyilvánított gyermekek megmentését és egy szebb jövőt rejtő bölcsői felett. Sőt arról is biztos tudomásunk van, hogy az államkormány nem elégszik meg tisztán ezzel, hanem tanműhelyek, iparosiskolák, gyermek-szanatóriumok felállításával óhajtja az intézményt vármegyénk területén mindinkább nagyobb méretűvé tenni és fejleszteni.

Mielőtt azonban e szebb reményünk teljesülésében és örömmel gyönyörködhetnénk, tekintsünk vissza még a mult év lefolyt eseményeire egypár pontban.

Ugyanis az ezelőtti években is mindenesetre azok az érdem babérkoszorúja, akik elsőnek jártak elő e nemes ügy szolgálatában.

Jótékonyaságáról és nemes szívről ismert elnöknőnk Bornemisza Lászlóné Ó nagysága volt a védő anyala most is szent ügyünknek, mellette Hámos László főispán ur ő méltósága elnökünk volt az, aki fáradságot és akadályt nem ismerő tevékenységével dolgozott ez ügy érdekében s azt hiszem, hogy mindnyájunk biztos meggyőződése az, ha neki tulajdonítjuk leginkább az állami gyermekmenhely itteni létesítését, utánnok következnek Kern Adolfné és Nagy Ferenczné alelnöknők, kik a kisdedeknek valóságos védő anyagi szerepet betöltő gondos felügyelői, hozzájuk csatlakozik Dr. Löcherer Tamás egyesületünk orvosa, ki az emberiség gyógyításában oly buzgó és akadályt nem ismerő nagy munkát végez s kit jutalmazásul azon kitüntetés ért, hogy ma már az állami gyermekmenhely kinevezett igazgató főorvosa. — Belügyeinkben nagy érdem és elismerés illeti meg Eperjessy József takarékpénztári tisztviselőt, ki terhes pénztári teendőinket lelkiismeretes pontossággal végezte és Dr. Szellecs Ödön egyetű titkár, a kit betegsége akadályozott abban, hogy az elmúlt évben nagyobb tevékenységet fejthetett volna ki.

Nem érthetők volna azonban el e szép eredményt, ha a vármegye nevében nem csatlakozott volna elnökségünk munkájához Bornemisza László alispán ur, ki a közérdeknek, a közügyek továbbfejlesztésének, a mi ügyünk érdekének is buzgó apostola és hathatós támogatója volt e alkalommal is, továbbá Rimaszombat r. t. város áldozatkészsége és a város megbízásából Dr. Kovács László polgármester az ifjú erő és Molnár József a minden ügynek mindenkor legfáradhatlanabb bajnoka, voltak szintén azok, kik a sikerben az első között egyaránt osztozkodnak.

Hozzájárul ehhez egyesületünk minden egyes tagja munkásságával és áldozatkészségével, az anyagiakban nagyobb adományával első sorban a Rimaszombati takarékpénztár, a gömörmezei nép- és iparbank, a gömörmezei takarékpénztár és hitelbank és a putnoki takarékpénztár. — Itt említjük fel forró köszönetünk ünnepélyes kijelentése mellett, hogy egy magát megnevezni nem akaró úgybarát 600 koronás alapítványát teszi le a 7 éven felül levő gyermekek gondozására.

Egyesületünknek a mult évben volt 370 tagja. Új taggal egyesületünk — sajnos — alig szaporodott. Tagjaink sorából az elhaltak közül fájó szívvel kell megemlékeznünk gróf Andrassy Dénesről, a jótékonyaságáról országszerte ismert Francziska grófnőről, ki nagyobb összeggel első volt alapító tagjaink sorában, s kinek gyászos ravatala felett, őszinte fájdalmas könyveket hullattunk s kinek elhunytát és vesztésünket jegyzőkönyvünkben megörökíteni véleményesük. — Tagjaink sorából elköltözött továbbá Cseh Andrásné Rimaszombat, Dr. Danis Jánosné Felső-Balog, Éva Jánosné Rimaszombat, Hönsch Edéné Putnok, Horváth János Rimaszombat, Kovács Ferencné Rimaszombat, Kovács Józsefné Rimaszombat, Latinák Frigyes Ploszkó, Misura

Jenőné Rimaszombat, özv. Perjessy Lajosné Rimaszombat, özv. Podhraczy Lajosné Rimaszombat, özv. Rochfalusy Manóné Csetnek, Salamon Mihályné Rimaszombat és özv. Veres Lászlóné Rimaszombat. Elköltözésüket a kisdedek könyvei s a mi gyászos részvétünk kísérte a tulvilágba; legyen nyugalomuk csendes és zavaratlan és emlékeztük jószágukról maradjon örökre feljegyezve egyesületünk jegyzőkönyvében.

Eltávozás folytán kiléptek egyesületünkől Brauner Gyuláné, Czeglédy Berta, Engel Adolfné, Dr. Hányi Gyözöné, Józsa Antalné, Kövér Istvánné, Molnár Lajosné, Meszlényi Zoltánné, Br. Nyáry Sándorné, Perjessy Lászlóné, Runyay Józsefné, Réthy Balázné, s így megszűntek egyesületünk tagjai lenni; kilépésüket fájjaljuk, mert ez által egyesületünk úgy szellemi mint anyagi erejében gyöngült.

Belépett új tagjainkat egyesületünk kebelében ez alkalommal melegen üdvözljük s kérjük őket, hogy a jövő munkájában velünk hathatósan közreműködni sziveskedjenek.

Végezetül — zárva jelentésünket — mindazoknak, első sorban elnökségünknek, tisztviselőinknek, kik a szent ügy érdekében dolgoznak, forró köszönetünk kifejezve, a jövő küzdelméhez, a felebaráti szeretet és hazafias törekvés ápolásához és biztos munkájához sok reményt tűzve, erőt és teljes kitartást kívánva, egyesületünk működésére az Isteni gondviselést kérve tisztelettel maradtunk

Rimaszombat, 1903. július 25. é.

A felolvasott és nagy érdeklődéssel hallgatott jelentést az elnökség indítványára a közgyűlés egész terjedelmében elfogadja és jegyzőkönyvébe iktatni, valamint a vármegye lapjaiban is közzé tenni határozza el.

Mielőtt a tanácskozás tovább folytatnánk, a közgyűlés mélyen megsomorodva emlékszik meg gróf Andrassy Dénesről, a jótékonyaságáról országszerte ismert Francziska grófnőről, ki egy nagyobb összeggel első volt alapító tagjaink sorában.

Védő anyala volt a jó szívu grófnő a szegényeknek, jótékonyaságával elárasztotta a társadalom minden rétegét és egyik alapítója volt egyesületünknek is.

Megszomorodott szívvel értesülünk elhunytáról s elhunyt feletti részvétünket jegyzőkönyvünkben megörökíteni s erről gróf Andrassy Dénes ő méltóságát feliratilag értesíteni határozzuk el.

Majd dr. Löcherer Tamás igazgató főorvos adja elő kimerítő részletes jelentését a gyermekmenhely viszonyáról és a gyermekvédelem ügyéről:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az 1902 ik év a Fehér-kereszt egyesület működésében nevezetes esztendő lett.

Az állam kormányának elnöke Széll Kálmán rajongó lelkesedéssel karolta fel a gyermekvédelem ügyét s a társadalomnak kezdeményezését állami föladata tette minden vonalon. A mustármag tehát, melyet elvetettünk s melyhez a Mindenható segítségét kértük, csakugyan terebélyes fának nőtte ki magát, a melynek jöttévé árnyékában ma megpihenhetünk, de csak azért, hogy felüldüljünk s a munkát, mely még ezután vár reánk a jótékonyaság terén, a gyermekvédelem ügyében, a siker teljes reményében és biztos tudatában folytathassuk.

Szenteljük azonban a mai napot arra, hogy ma már a biztos helyről visszatekintsünk munkánk eredményére, a melyet az elmúlt esztendőben végeztünk.

Számoljunk el arról, vajjon megtettünk-e mindent, a mit meg kellett tennünk! Számoljunk el lelkiismeretünknek. Számoljunk el nemesszívű tagjainknak, a kiknek fillérei az ártatlan kis gyermekek nyomorúságát, szerencsétlenségét enyhítették s a kiknek ezért hálaosan köszönő gagyogását a legnagyobb elismerés a néma szájaekáknak hódoló tisztelettel hozom ide társadalmunk legjavának. Legjavának azért mondom, mert mennyi önzést kell leküzdeni annak, a ki mások nyomorúságának, szerencsétlenségének enyhítésére magától tudja elvonni a mulatság, a szórakozás eszközeit, csak azért, hogy szíve nemes sugallatát kövesse kényszer nélkül, hogy egy könnyet letöröljön az elhagyottak arcáról, hogy maga is megkönnyezze még ráadásul a szomorú jelent s a bizonytalan jövőt, a melynek az ilyen ártatlan gyermek a sors zaklató tengerén támasz nélkül eleibe megy s egyedül a jólelkű emberek könyörületeségére támaszkodhatik.

Nyugodtan tehetjük kezünket szívünkre tisztelt egyesület! A jó cselekvésben senki sem előzött meg bennünket, még az állam sem, a ki mennyivel erősebb, nagyobb s gazdagabb mint mi. Nem előzött meg bennünket, mert mi tisztelt egyesület, ott is tudtunk és tudunk segíteni, a hova az állam a nagy és hatalmas, a ki ma magának követeli és veszi is az oroszlanrészt a gyermekvédelemből — nem tudott segíteni s nem fog tudni nélkülünk a jövőben sem.

Ezek után t. közgyűlés áttérek a mult évben gondozott gyermekeink viszonyainak ismertetésére.

Az 1901-ik év végén maradt gondozásunk alatt 211 gyermek, az 1902 ik évben felvettünk 80 gyermeket, gondoztunk összesen tehát 291 gyermeket.

Kor szerint az összes gondozottak a következőkben oszlanak meg: 0—1 éves 48, 1—3 éves 70, 3—7 éves 173.

A csecsemők az összesnek 16%-át képezik. Nem szerint volt fiu 148, leány 143.

Felekezet szerint róm kath. 166, ág. evang. 47, ev. ref. 67, izraelita 6, görög 5.

Származásra nézve törvényes árva 136, törvénytelen 155.

Az intézetbe felvettek közül anyjával bejött 28, anyja nélkül gondoztatott 11.

A gondozottak közül gömör-kishontvármegyei volt 206, más vármegyéből 85.

Anyanyelvre nézve magyar 133, tót 150, német 3, oláh 5.

A gondozás megszűnt évközben, mert szüleinek adatott vissza 17, 7 évet betöltvén, illetőségi községének adatott vissza községi tartásba 18. Elhalt az intézetben 4, a telepen 11, a kórházba 1.

Az összes gondozottból: 291, levonva a fogyatékokat 51, gondozás alatt maradt 240 az 1903-ik évre.

Ezek közül állami 279, fehéskereszt-egyesületi 12. A gyermekek anyja volt 28 férjzett, 122 özvegy, és 141 hajadon.

Az elhaltak között volt egy évnél fiatalabb 5, egy évnél idősebb 11.

A halálozás tehát 5,4% tett ki a gondozottak öz-

szes számához viszonyítva. Az intézetben ápoltakhoz viszonyítva a halálozás a 0—1 évesek között volt 10%, a telepen lévőknél pedig csak 4% a halálozási átlag.

A halál okaiként szerepelt 1 esetben tüdőlob kanyaró, 4 esetben vörhenyes veselő, 2 esetben göröcsök, 1 esetben gyermekaszály, 2 esetben agyhártyalob, 3 esetben gyomorbelhurut, 1 esetben gümőkór, 1 esetben angolkóros csontlágylulás, 1 esetben erőszakos elgázolás.

Járványként a kanyaróba megbetegedett 15. Elhalt egy közülök. A járvány Rimaszombat és Tiszolcon volt. A vörheny Királyiban, Putnokon és Ujantálvölgyön volt gyermekeinknél járványos. Megbetegedett vörhenyben gondozottaink közül 5. Meghalt közülök 4, 80%-a a betegeknek. Ez szomorú. De a betegség irtó különben is.

Egyéb kisebb betegségekkel szenvedett az év folyamán 76 fiu és 64 leány, összesen 140. 151 tehát egész éven át egyszer sem volt beteg. Ekként a betegedési százalék 43%-ot tett ki. A mi kétségtelenül erős gyermekszervezetre mutat.

Elhelyezésük szerint volt 1902-ben Abafala községben 2, Aranyosmarót (Bars) 1, Alsószuhán 1, Baracszán 3, Berzete 3, Bikás (Zólyom) 2, Beretke 1, Borzova 1, Bodolló 1, Csetnek nagyközségben 11, Csiz 2, Csoltó 1, Czövekfalva 1, Csucsom 2, Darunya 1, N. Darócz 1, Divény (Nógrádm.) 1, Dobóca 4, Dobsina városban 1, Eger város (Heves) 4, Feled 2, Felső Bátka 1, Felsővály 1, Forgácsfalva 2, Füge 2, Gács (Nógrád) 1, Gacsul 3, Gesztete 2, Genes 2, Hanva 1, Hangony 1, Harkács 2, Hottlehotá 1, Horka 5, Hosszuszó 1, Húyilecz 2, Hradistye községben 1, Jánosi 2, Jolsva városban 4, Keresend-pusztán 1, Királd község (Borsod) 2, Királyi 2, Kokova nagyközség 4, Kövecses 3, Lekenye 1, Likér 2, Majom 2, Magasmart (Bars) 1, Malakó (Zólyom) 1, Málnapatak községben 1, Melléte 1, Mezökövesd (Borsod) 1, Murányhuta 2, Nyustyan 1, Osgyan 1, Pálfala községben 1, Pelsűcz nagyközségben 17, Pilis (Nógrád) 1, Putnok nagyközségben 3, Reecske 2, Rimaszécs községben 3, Rimaszombat városban 103, Rozsnyó városban 3, Runya községben 5, Sajólenke 2, Sajóútpóki 2, Sajóvelezd (Borsod) 2, Sánkfalva 1, Salgótarján (Nógrád) 2, Serke 1, Sumjác községben 3, Szalócz 7, Szárós 2, Szécsény (Nógrád) 1, Szinobánya 2, Tamásfalva 6, Tiba 3, Tornallya 3, Várgede 1, Vigtelke 3, Vizesrét 1, Zsip 2, Zólyomlipcsén (Zólyom) 2 és Zólyom városában 1 gyermek.

Ruha kiosztatott az 1902 ik évben: Czipó 251 pár, ing 524 drb., harisnya 267 pár, fiu-ruha 134, — leányruha 156, kendő 62, szipka 168.

Intézetünk rendben tartására hölgyeink ügyeltek fel s valóban fáradhatatlan buzgósággal járt elől Bornemisza Lászlóné elnök ő nagysága az emberszeretet munkájában alelnök társaival Kern Adolfné, özv. Nagy Ferencné urasszonyokkal és dr. Lichtschein Adolfné, Fülep Benjáminné, Stolcz Mártonné, Bodon Józsefné, Ethey Aranka, Lukács Gézané, Molnár Józsefné, Boczko Dánielné, Beliczky Viktorné, Bodor Árminné, Cseh Istvánné, Eperjessy Józsefné, Kubinyi Bertalanné, Kalla Mihályné, Lengyel Györgyné, itju Lengyel Pálné, dr. Löcherer Tamásné, Máriassy Lászlóné, dr. Marikovszky Istvánné, dr. Mesko Miklósné, Marikovszky Emma, Samarjay Jánosné, Széplaky Lajosné választmányi tag urakkal, a kik a magyar hölgyek ismeretes, nemesen gondolkodó s tenkölt lelkűvel fáradhatatlan gondosság és kötelességérzésével, jó szívével mindent elkövettek, hogy az apró gyermekeknek szigorú felügyeletével egészségük, életük ne kockáztattassék.

Hálás szívvel jelentem, hogy a helyben és vidéken elhelyezett gyermekek látogatására felkért urhölgyek egyesületi tagjaink közül: mindnyájan szívesen látogatták a kihelyezett apró gyermekeket s a nevelő szülőket ellenőrizték a gyermekek gondozásánál.

A nevelő szülőkre nem érkezett panasz. Teleporsaink negyedébenki hivatalosan meglátogatták a gyermekeket s betegségeikben a kellő orvosi gondozásban részesültek mindenütt.

A nevelő szülők legnagyobb része ugyszólván magának tekinti az apróságot. Megszokja. Hiszen ez nem is lehet másként. Még az állatot is megszereti az ember, ha mindig környezetében van. Csak természetes, hogy egy értelemben mindig jobban fejlődő s a ragaszkodást szívben, szóban kifejezni tudó értelmes lény, minő a gyermek, a legridegebb embert is magához láncolja.

A legtöbb helyen nehéz szívvel gondol a nevelő szülők legnagyobb része az elvállásra és igen sok helyen már most rebesgél, hogy a gyermeket nem akarnák 7 éven túl elbocsájtani maguk közül.

Vizont az igazi anyák — mert nem nőttek fel velük a gyermekek — nem is igen gondolnak arra, hogy a gyermeket visszaköveteljek.

Idegen az nekik. Hiába, a gyermeket az események kötik szeretetben egyívő a szülőkkel!

A mint a pénztári kimutatásból méltóztatnak látni, sok anya volt, a ki gyermeke nevelési költségéhez hozzájárult. 400 koronán felül térült vissza ápoltatási díj, ugyszólván minden kényszer nélkül. Ez arra mutat, hogy a bűnben termett gyermek iránt sem veszi el a jobb érzés!

A költségeloirányzat mutatja, hogy az 1904-ik évben mi fogja képezni egyesületünknek működési körét. Ebből látható, hogy nemcsak hogy nincs szükség tovább a nemesen gondolkodó társadalmi tényezőkre — mint azt némelyek emlegetik — de sőt ehellenzőleg, fokozottabb munkálkodás és nagyobb szerepkör vár a mélyen tisztelt egyesületre. Mert habár igaz, hogy most már az állam vezeteti a teendők nagy részét, mégis az ő működése szabályokhoz kötött, a hol nem jön az érzelem világa szóba. Az állam nem segít csak ott, a hol nyilvánvaló szükség a segítség. De ő nem látja azt, hogy a munkásnak, a kinek bére van, de elhalt a 7—8 gyermekből álló család anyja, az egyedül maradt férj, még ha akármilyen is a jövedelme, segíthetetlen körülmények közé kerül, mert új asszonyt 7—8 gyermekre nem kap.

Nyomorognak tisztességesebb bér mellett is. És ki jöjjön segítségére? Jövnék mi azzal, hogy az ilyeneknél mi gondoskodna a gyermekek elhelyezéséről. — Vagy meghal a kisbirtokos földművesnek a felesége a gyermek szülésben. A kis gyermekkel nem tud mit csinálni a szegény férj, mert vagyonkaja van, az állami segélyre nincs jogosultsága. Ki jöjjön tehát segítségére? Jön a Fehér-kereszt egyesület s viseli a költséget legalább addig, míg a kis gyermek járni megtanul. Sok — de nagyon sok lesz az ilyen eset s nem lesz reá elég anyagi erőnk, ha már most azt hisszük, hogy a Fehér-kereszt

egyesületnek nincs mit tennie tovább? — Hol van azután még a 7 éven felüli gyermekek segélyezése?

A törvény szerint ezeknek ellátására az illetékes község köteles. Az állam azt mondja, én gondoztam, de község te fizetni fogod a költségeket a mibe kerülnek. Hány község van teljesen szegény. — Nem lehet rajta semmit venni. Előáll a Fehér-kereszt egyesület és segít a községen az által, hogy a mennyit anyagi ereje enged, a költségek viseléséhez hozzájárul. Sok, tehát igen sok tagra van szükségünk, hogy ezen irányban az ezer számarra menő gyermekeken segíthessünk. És legvégül, igen tisztelt egyesület, az erkölcsi vezetés is egészen a Fehér-kereszt egyesület vállaira nehezedik. Az állam ezt nem képes ellenőrizni. De az egyesület tagjai a gyermekekkel élnek, tudják, látják, módjukban lesz meghatározni, hogy a 14 éves leánykora elert elhagyott gyermek kinél lesz legjobban elhelyezhető, hogy az egész életére szerencsésné legyen. Tudják és módjukban lesz megítélni, hogy az a 10 éves fiú nevelhető-e kiváló genialitásánál fogva tovább a tudományos pályán? Erdemes-e istápolásra? Adható-e iparos vagy más pályára? Napszámos vagy cseléd maradjon-e? Szóval ezer gyermek sorsáról lesz szükség a Fehér-kereszt egyesületnek határozni néhány esztendő alatt. Ehhez tehát a jótékony és nemes lelkű társadalom nagyszámu tagjainak részvéte szükséges. Szaporodni kell a Fehér-kereszt egyesület tagjainak, mert ezt a nagy földadatot csak pénzzel, csak vagyonnal megoldani nem lehet, erre lelkes magyar, vallásos érzületű honfiak és honleányoknak kell teremnie bőven a magyar társadalom sorából. Mert fajunkat, nemzetünket, hazánkat csak magunk menthetjük meg, magunk tarthatjuk fel egyesült erővel, kitartással, erkölcsi, anyagi segítséggel és nemes áldozatkészséggel.

Ne sajnáljuk tehát azt a csekély adót, a melylyel eddig kedvtelésünk egy ezredrészét megvontuk magunktól, adjuk meg tovább is a szeretet oltárának a humanizmusnak Isten nevében azt, a mit adhatunk.

A nagy gonddal és alapos ismerettel összeállított jelentés egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatni és a vármegyei lapokban is közzé tenni határozta ott.

E mellett elhatározták, hogy a jelentések és általában mindazok, a mik egyesületünket érdeklik és azok működéséről, mozgalmáról képet adhatunk egy Ekvönyv alakjában kinyomatva minden egyes tagnak megküldetni határozták el: hogy a közönség ez uton is tudomást szerezzon arról, mily fontos missiót teljesít az egyesület a gyermekvédelem körében és mennyire tévednek azok, a kik az egyesület működését, célját tévesen az erkölcselenség terjesztésének szolgálatában látják.

Igazgató-főorvos előterjeszti a zárszámadást és jövő évi költségvetést.

Fedezet:		Bevétel 1902.	Előirányzat 1903.
1. Pénzmaradvány az előző évről		1265.—	134.94
2. Egyesületi tagok tagdíjaiból		703.—	700.—
3. Gömör-Kishontvármegye segélye		200.—	200.—
4. Alaptőke kamata		626.78	700.—
5. Kötvények kamata (olvasóköri)		2.—	2.—
6. Adományok		127.—	100.—
7. Visszatérült gyermektartási díjak		419.—	100.—
8. A 7 éven felüli gyermekek segélyalapotjának kamata		—	20.—
9. Az országos gyógyalaptól		14930.—	—
Összesen		18172.78	1956.94
Szükséglet:		Kiadás 1902.	Előirányzat 1903.
1. Személyzet díjazása		1261.—	300.—
2. Házbér — tisztítás		138.72	—
3. Irodai szerek nyomtatvány s posta		313.31	100.—
4. Felszerelés, ruházat, anyag s javítás		269.80	—
5. Fűtés, világítás		175.20	—
6. Alaptőkéhez		900.—	200.—
7. 7 éven felüli gyermekek segélyezése		—	400.—
8. Gyermektartási díjakra		14872.84	800.—
9. Jutalom a nevelésülőknek		—	100.—
10. Vegyesekre, előre nem láthatókra		106.97	56.94
Összesen		18037.84	1956.94
Pénzmaradvány 1902. év végén		134.94	
Összesen		18172.78	

Vagyonkimutatás:	
1901. végén az alaptőke	15647.63 fill.
1902. tőkésítettett	1018.12 „
1902. december 31. pénz	134.94 „
Fizetetlen tagsági díj	60.— „
A 7 éven felüli gyermekek segélyalaptőkéje 1902.	600.— „
Összesen 17460.69 fill.	

A közgyűlés a számadást és költségvetést előterjeszti s az egyesület pénztárnokának és jegyzőjének összesen 300 korona tiszteletdíjat szavaz meg.

Ezek előadása után a közgyűlés úgy az elnökségnek mint a tisztviselőknek buzgó munkásságukért meleg köszönetét fejezi ki s ezt jegyzőkönyvébe iktatni határozza.

Bornemisza Lászlóné elnöknő sajnálatát fejezi ki, hogy akkor, midőn a Fehér-kereszt egyleti gyermekmenhelyet virágzóvá tettük, midőn szép és nagy sikerekre hivatkozhatunk, akkor a közönség érdeklődése Rimaszombatot város intelligens köreiből megcsappant, a mit bizonyít azon körülmény, hogy a közgyűléstől sokan távol maradtak.

Hámos László elnök összegezi a közgyűlés tárgyalásait és kiemeli, hogy Rimaszombatot rend. tan. városáé az érdem a tekintetben, hogy itten állami gyermekmenhely létesült; mert a város áldozatkészsége folytán nyert az építendő menhelyhez alkalmas telket is ingyen az állam. — Végül megköszönve az érdeklődést, azt továbbra is kéri ápolni és a közgyűlést lelkes éljenés között bekezeszti.

Vármegyei közgyűlés.

A vármegye törvényhatósága folyó hó 24. és 25. ik napján tartotta rendes évnegyedes nyári közgyűlését.

Ezt megelőzte 23-án a közgyűlési ügyeket előkészítő állandó választmányi ülés. — 117 ügydarab volt a tárgysorozatba felvéve, s a mennyiben az állandó választmányának nem volt phisikai ideje minden ügydarabbal bővebben foglalkozni, s figyelemmel arra, hogy a törvény is csak a fontosabb ügydarabok előkészítését írja elő, az

állandó választmány csakis a fontosabb és érdekesebb ügydarabokat vette tárgyalás alá és készítette elő.

A megyebizottsági tagoknak majdnem a fele vett részt a közgyűlésen, de annál nagyobb volt a közügyelem és érdeklődés az egyes ügyek tárgyalásánál.

Tíz óra után nyitotta meg Hámos László főispán a közgyűlést s midőn a bizottsági tagokat az ügyek komoly és tárgyilagos elbírálására kérte fel, szívélyes szavakkal üdvözölte a megjelenteket.

Ez után a vármegye főjegyzője olvasta fel az alispánnak a vármegyei közigazgatás negyedévi állapotáról nagy gonddal a megszokott ékes szavakkal és kimerítő részletességgel egybeállított következő jelentését:

„Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedévi állapótáról van szerencsém rendszerinti tisztítható jelentésem a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Mult rendes tavaszi közgyűlésünk idejétől oly esemény, mely a vármegyei közigazgatást, rendes menetben nagyobb mérvben megzavarta vagy épen akadályozta volna, elő nem fordult. A vármegyei tisztikar, a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott vármegyei ügyviteli szabályzat életbeléptetése folytán előállott sokoldalú nehézségek mellett is hivatalbeli köteletségének általában megfelelően igyekezett s a vármegyei közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényszerinti elintézésben részesítették.

A vármegyei tisztikarban ez idő alatt személyi változás nem fordult elő.

A rendkívüli politikai helyzet és törvényen kívüli állapot nyomozó hatása azonban megnehezítette s késleltette vármegyei közügyeink elintézését is.

Vármegyei székházunk építési költségeinek teljes kiegyenlítésére a pesti kereskedelmi banktól felveendő 170000 korona törlesztéses kölcsönre nézve megkötött kötelezvény mind ez ideig kormányhatósági jóváhagyásban nem részesítettven, vármegyénk ezen fontos ügye ez ideig nem volt véglegesen befejezhető. Azonban az utófelülvizsgálat már befejezve s ez alapon a hátralekös érdemberek már kiutalványozva lévén, s az ügy jelenleg kormányhatósági tárgyalás alatt állván, remélhetőleg a kölcsön felvétele rövid idő alatt jóváhagyást fog nyerni s így székházunk építési ügyének végleges elintézése további késedelmet nem fog szenvedni.

A törvény értelmében a folyó és a jövő évre is elkészített vármegyei uti költségvetés már felülvizsgálva vissza küldtven, a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak erre vonatkozólag leküldött részletekre kiterjedő rendelete jelen közgyűlésünknek fogja egyik kiválólag fontos tárgyat képezni.

A számvétség hiteles kimutatása szerint, vármegyei utadó fejében a mult évi hátralekkel együtt s a törlések eszközlése után — befizetendő volt 220427 kor. 62 fillér. — ebből folyó hó 1-ig lerovatott 36633 kor. 92 fillér, hátralekban maradt 160871 kor. 64 fill.

Ezen összegből:	befizetendő volt,	lerovatott,	hátralek.
1. A roznyói járásban	33680.59	6789.27	26891.32
2. A nagyrocei járásban	17719.57	3243.30	14554.21
3. A rimaszombati j.	34444.82	8560.78	25884.04
4. A rimaszécsi járásban	38902.47	5272.33	33630.14
5. A tornallyai járásban	37810.81	6870.46	30940.35
6. A garamvölgyi j.	15164.37	773.49	14390.88
7. A közvetlen fizetők	42704.99	8124.29	34580.70
Összesen	220427.62	39633.92	180871.64

A hátralekban levő tetemes összeg utadó törvényes behajtására nézve, a helybeli kir. pénzügyigazgatóság által, a szükséges intézkedések már legközelebb meg fognak tétetni.

A vármegyei tisztviselők fizetésének rendezése és javítása érdekében folyó évi április hó 26-án Budapesten megtartott országos kongresszuson és az előkészítő értekezleteken vármegyei tisztikarunk kiküldött képviselőivel együtt részt vettem. Az országos kongresszus, a vármegyei választott tisztviselők súlyos helyzetének leplezetlen kifejezésre juttatása mellett — komoly méltósággal, higgadt megfontolással és a tisztikarok állásához illő mérséklettel folyt le.

Az országos kongresszus munkálatait és határozatát az összes törvényhatóságoknak megküldötte, kérve azoknak elfogadását.

A kongresszus munkálata s a tisztí fizetések rendezésére nézve elkészített szabályrendeleti tervezet — épen jelen közgyűlésünknek fogja egyik legfontosabb tárgyat képezni. Első komoly törekvés ez, hogy a vármegyei tisztviselők jogos igénye oly hosszú türelmes hiábavaló reménykedés és annyi biztató ígéretek után — végre országosan és egyenlően, igazságos és méltányos kielégítést nyerjen. Vármegyénk közönségének a tisztikar irányában mindenkor tapasztalt kegyes jóindulata felbátorít arra, hogy ezen igazán életbe vágó fontos ügyét a tisztikarnak, már ez alkalommal a tekintetes vármegyei közgyűlés kegyes pártfogásába és támogatásába ajánljam.

A folyó évi május hó 25-én a csetnekvölgyi és június hó 18-án a murányvölgyi és zólyombrezó—breznóbánya—tiszolezi helyi érdekű vasut részvénytársaság közgyűlésén törvényhatóságunk képviselőjében jelen voltam.

Örömmel jelenthetem, hogy a murányvölgyi helyi érdekű vasut üzlet eredménye és forgalma a mult évben emelkedést tüntet fel, az előző évben elért eredményekkel szemben és megnyugtató bizonyítéka ez annak, hogy az üzletnek 1901-ik évi vissza esése, csupán a vasipar hanyatlásával összefüggő átmeneti jellegű esemény volt s ennek folytán az elsőbbségi részvények szelvénye 8 kor. 25 fillérrel. — a mult évi 7 kor. 75 fillérnél — 50 fillérrel magasabb összeggel lesz beváltva.

Ellenben csetnekvölgyi helyi érdekű vasut áruforgalma nagy mértékben visszaesett, s ennek folytán az elsőbbségi részvények szelvényei az 1902-ik évre 8 kor. 50 fillérrel. — az előző évinél 9 kor. 50 fillérnél — 1 koronával kevesebb összeggel váltattak be. A forgalom ezen jelentékeny esökkenése a vasut mentén levő ipartelepek üzemében beállott visszaesésnek tulajdonítandó és remélhetőleg ideiglenes jelenség és a most tapasztalt pangást, a forgalom újbóli fellendülése fogja felváltani.

A zólyombrezó—breznóbánya—tiszolezi h. é. vasut forgalma, a kedvezőtlen forgalmi viszonyok dacára állandóan emelkedő irányzatot mutat. Az szállítási bevételnél mégis visszaesés mutatkozik, az abban leli magyarázatát, hogy a bikási vasgyár üzemének beszüntetése, a mely az 1901-iki üzletiévnek csak utolsó 5 hónapjára terjed ki, — az 1902. évrnek most már egész tartama

alatt érezhető volt. A még forgalomban lévő elsőbbségi részvények 3. 125%-os osztalékra egyenként 12 korona 50 fillér fordítottat.

A személy és vagyonbiztonság ez idő alatt a szokottnál nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A külföldre s legnagyobb részben Amerikába való kivándorlás ismét nagyobb mérvet öltött, a folyó évben — dacára annak, hogy vármegyénk egész területén állandó keresetet találhat, a munkásnép. A folyó évben beadott hivatalomhoz külföldre szóló utlevél elnyerése vegett önálló kérvény 3215 egyen részére, mult évi 2055-nél, 1160-al több s ebből Amerikába való kivándorlásra 3198 — Európába szóló 17 — egyen részére.

Könyörödomány gyűjtésre a vármegye területére folyó hó 1-ig engedélyt adtam 14 esetben.

Hazalási kereskedés gyakorlatára szolgáló könyv kiadott 48 egyének.

A hasznos háziállatok egészségi állapota, a mennyiben a szarvasmarhák között a ragadós száj- és körömfájás leginkább a rimaszécsi és tornallyai járás több községében járványszerűleg fellépett és a sertésvész még az egész vármegye területén egyes községekben kisebb-nagyobb mérvben járványosan uralg, kedvezőnek nem minősíthető.

A ragadós száj- és körömfájás általában szelid lefolyású, fellépett 22 községben, megszűnt 6 községben, jelenleg zárlat alatt van 15 község. A megalakított vészkerületekbe bevonatván forgalmi korlátozás alatt áll 51 község és 44 pusztá.

Sertésvész folyó hó 1-ig fellépett 56 községben, megszűnt 25 községben, jelenleg zárlat alatt van 31 község. Dobsina és Jolsva r. t. város.

Az előszabott óv és gyógyintézkedések, minden egyes esetben a legnagyobb szigorral végrehajtottak és az ellenőrködő felügyelet hathatós gyakorlata érdekében, a lehető legerélyesebb intézkedést megtettem s ezen intézkedésnek tulajdonítható, hogy a ragadós száj- és körömfájás a legtöbb esetben helyhez kötve maradt s terjedése meg lett akadályozva.

Végezte tiszteletteljes jelentésemet, az elintézés tárgyát képező fontosabb vármegyei közügyek tárgyalásánál — előadandó részletes előterjesztésemet a tekintetes vármegyei közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányoló figyelmébe és jóindulatába ajánlva — kiváló tisztelettel maradtam — Rimaszombot, 1903. évi július 24-én.

Az alispáni jelentés közhelyesléssel és megnyugtvással vétetett tudomásul.

Olvastatott ez után gr. Khuen Héderváry Károly miniszterelnök hivatalos leirata az új miniszterium ki nevezetéről. A vármegye közönsége határozatképen kimondotta, hogy a miniszterelnököt és miniszteriumot törvényes hatáskörön belül kifejtendő hazafias törekvésében és működésében támogatni szintén hazafiai köteletségének ismerendi. Majd a m. kir. honvédelmi miniszteriumnak a gr. Buttler-féle alapítványi helyre jelölt Fáy Elemér és Przbislavszky Ferencnek fel nem vétele tárgyában kelt rendelete vétetett tárgyalás alá, s a mennyiben a közgyűlés az állandó választmányi javaslatának elfogadása mellett azon nézetének adott kifejezést, hogy a pályázati feltételek a kir. honvédelmi miniszterium által tévesen értelmezettek, Fáy Elemérnek felvétele illetve ajánlása iránt ismét feliratot intéz.

Tárgyalás alá került és az állandó választmány javaslatának elfogadása mellett a megyei árvaszéknel ki nevezés folytán megürült eddigi nyilvántartói állás beszüntetésével és egy kisebb javadalmazással díjazott nyilvántartói illetve irodatiszti állás létesítettik.

Nagy érdeklődéssel vétetett tárgyalás alá a vármegyei közig. tisztviselőknek az országos tisztviselői congresszus jegyzőkönyvi határozata és Borsodvármegye megkeresése folytán fizetésrendezése és emelése kérdése. Már az állandó választmányban és az ezt megelőző bizalmas értekezleten nagy vita fejlődött ki e kérdés tárgyalásánál és több eltérő vélemény uralkodott.

S megvalljuk, már bizonyos aggodalommal tekintetünk a vita kimeneteléhez; de örömmel legyen itt tisztviselőink érdekében kifejezve, ezen kérdés is szerencsés megoldást nyert. A kérdés a körül forgott, hogy a közgyűlés elfogadja-e az országos kongresszus által megállapított rangfokozatokat, s tisztviselőit az eddigi szolgálati évek betudásával mindjárt a megfelelő rangsorbba osztja be vagy pedig Borsodvármegye példájára szabadon egy rangsort állapít meg. Kezdetben többen a mellett érveltek, hogy czélszerű lenne most már az országos kongresszus szabályrendeleti tervezetét elfogadni és ahöz képest a tisztviselőket a megfelelő rangsorbba beosztani; Kubinyi Géza és Hevessy Bertalan megyebizottsági tagok erőlyes főlshóllása után azonban ezen vélemény megszűnt és sem a kongresszus által megállapított szabályrendeleti tervezetet, sem pedig Borsodvármegye e tárgyban hozott határozatát nem fogadta el a közgyűlés; hanem igenis és nézetünk szerint helyesen kimondotta, hogy az országos kongresszus által elkészített munkálatot és a tervezetben lefektetett elveket általánosságban elfogadja és alispánt megbizta, hogy a tervezetben az egyes tisztí állásokra nézve megállapított legkisebb tételeket illessze be már az 1904-ik évi költségáirányzatba és a magas kormány felkérésék, hogy e czélra a jövő évre az állami javadalmazást emeljék fel. Fentartja a vármegye jogát azonban ahhoz is, hogy ha a kormány az országos kongresszus tervezetét fogadná el, a tisztí fizetések és járulékok ezen vármegye alkalmazottai részére is más vármegyei alkalmazottaival teljesen azonos egyenlőséggel tételesen folyóvá, tehát az esetben a tisztí fokozatok Gömör-Kishont t. e. vármegye tisztí és szolgazemélyzetére nézve és javára is beszámíttassanak.

Ugyancsak fontos kérdést és heves vita tárgyát képezte a villanyvilágításnak a vármegyei székházba való bevezetése is. Ámbár a bevezetési és felszerelési költségek ellen nem tétetett egyenes és határozott kifogás, de az évi áramfogyasztásra tett kiszámítást Kubinyi Géza és Hevessy Bertalan bizottsági tagok megbizhatatlannak tartják, s abbeli véleményöknek adnak kifejezést, vagy újra számítás eszközöltessék, vagy pedig a villamos részvénytársasággal egy fix összegben állapíttassék meg az évi áramfogyasztás díja. Ez utóbbi elv jutott érvényre, s ha sikerül a részvénytársasággal egy határozott összegben egyezséget kötni, akkor a megyei székház valószínűleg villanyal fog világíttatani. — Mindkét tárgynál élenként részt vettek a vitában a fentebbieken kívül még Szentaghy Pál, Szentiványi Árpád, Molnár József, Máriássy Andor, Bornemisza István, Hevessy Benedek stb.

Szükségesnek tartjuk még felemlíteni, az oldalfalai körjegyzői választás megsemmisítését; hogy jövőre a hasonló választásoknál a választási elnökök mindenkor teljes szigorúsággal és a törvény §-ainak betartásával járjanak el.

Közgyűlési termünkben az őszinte hazafiság és a nemzet nagyjai iránt való tisztelet mindenkor megnyilatkozott, ennek adta fényes tanujelét most is a vármegye közönsége, midőn elhatározta, hogy a haza bőlese *Deak Ferencz* születésnapjának 100-ik évfordulóját az által ohajtja megünnepelni, hogy folyó év október hó 17-én egy rendkívüli közgyűlést tart, a melyen egy emlékszed fog mondatni, és a felekezetek felkérletnek isteni tisztelet tartására, valamint a vármegye területén az ünneplésre egy körlevéllel kéretnek fel a hatóságok és testületek.

A gyűlés folyama alatt főispán ur öméltósága törvényadta jogánál fogva dr. *Dienes Gyula* putnoki fiatal ügyvédet, lapunk volt szerkesztőjét, tbeli megyei ügyészszé nevezte ki, kinevezett a hivatalos esküt nyomban le is tette.

Hirek és vegyesek.

Requiem a pápáért. A róm. kath. egyház kilencz napos mély gyászra, melylyel a keresztény világ fejenek: XIII. Leo pápának elhunytá felett való mély fájdalom kifejezte, f. hó 27-én véget ért; ekkor volt a helybeli r. kath. templomban is a rekviem, melyet Széman Endre prépost-plebános fényes segédlettel celebrált. A gyászisteni tiszteleten az ájtatos hívők nagy számmal vettek részt.

A bolgár fejedelem Gömörben. Koburg Ferdinánd bolgár fejedelem e napokban Gömörvármegyébe jött s Murányon keresztül folyó hó 26-án Pusztamezőre — kedvencz nyári tartózkodási helyére — érkezett. F. hó 27-én a család fő Koburg Agoston halálának évfordulóján a hercegi uradalmi kápolnában, így a balogi várkastély kápolnájában is gyászmise volt, — melyen az elhalt lelki üdvéért imádkoztak.

A kassai Rakóczi ereklyekiallítás megnyitását vármegyénket Hámoss László főispán képviselte. — Ott volt Putnoki Mór orsz. képviselő is, mint a képviselőház küldöttje.

Esküvő. Dr. Glaufl Pál városunk derék és szép képzettségű főjegyzője f. hó 28-án tartotta esküvőjét Saxinger Sáriával, Saxinger Ottó gyógyszerész kedves és szép leányával. A polgári aktus alkalmából a városbába bejáratát feldíszítették s a nagyteremben Dr. Kovács László polgármester szép szavakat intézett a fiatal párhoz. Tanuként jelenvoltak: Kubinyi Aladár törvényszéki elnök és Ethey Frigyes a menyasszony nagatyja. A násznép ezután mozsárlövések hangjainál vonult az ág. ev. templomba, hol Zelenka Pál miskolczi ág. ev. püspök adta a fiatalokra az egyházi áldást. — A trigy alkalmából mi is üdvözljük a fiatal párt.

Adomány. A nemeslelkű s jótékony adományában kifogyhatatlan fúr Andrassy Dénes újabb a nemzeti célok szolgálatában álló tiszlezi magyar kaszinókat juttatott nagyobb adományt. Mint értesülünk a fenkölt gondolkodású fúr 2000 koronát adományozott a tiszlezi magyar kaszinó céljaira. — A tiszlezi magyarok nagy hálával fogadták a kegyes adományt.

Athelyezések. Vajda Gyula losonczyi káplán-tanító hasonló minőségben Rimaszombatba helyeztetett át és a gymn. hitoktatással is megbízott, Losonczyra pedig Mester Károly Szent-Simonból rendeltetett káplán-tanítónak.

Erdészválasztás. Az ujtantalvölgyi üveggyári részvénytársaság 3000 hold kiterjedésű erdeje gondozására Herman Kálmán losonczyi okleveles erdész választotta meg, ki e minőségben a hivatalos esküt f. hó 20-án tette le Rimaszombatban a vármegye közigazgatási bizottság színe előtt.

Egyházmegyei közgyűlés. A kishonti ágost. hitv. ev. egyházmegye f. évi július hó 25-én Rimaszombatban tartotta évi rendes közgyűlését, melyen az elnökségen kívül, a tisztikar és az egyházközségek küldöttjei élénk érdeklődéssel vettek részt. A közgyűlést megelőzőleg kilencz órakor egyházmegyei gyámintézeti istentisztelet tartott, melyet Kemény Lajos osgyáni lelkész és egyházmegyei főjegyző kötött beszédben szerzett szép imádsággal és a megfelelő szent lecke felolvasásával végeztet. Istentisztelet végeztével Kubinyi Aladár egyházmegyei felügyelő magvas, szép beszéddel nyitotta meg az egybegyűlt közgyűlést; majd a képviselők igazolása után kijelölte a jegyzőkönyv hitelesítő bizottság tagjait. — Ezután Glaufl Pál főesperes olvasta fel eseményekben gazdag és tartalomdu év jelentését, melyet a közgyűlés éber figyelemmel hallgatott végig s különösen azon részét, a hol az egyházmegyei elnökségnek a ráhói egyházközségi felügyelő nemzetellenes viselkedésével szemben tett s hivatalos állásukból kifolyó erélyes és kötelességszerű eljárását tárta fel a közgyűlés előtt — zajos helyeslés mellett élénken megjelenezték. — Majd az egyházmegyei számvevőszék és iskolaszék évi jelentéseinek beható és tárgyilagos megvitatása után a gyámintézeti ügyeket tárgyalta le. — A „Baldási-téle segélyre folyamodó egyházak közül a kezegeti és a varbóczyt, a lelkészek közül pedig Kemény Lajos, osgyáni lelkész ajánlotta az egyházkerület figyelmébe. A „Zsedényi"-jutalomra pedig Czéner Pál ráhói, Szabó Dániel líkéri és Szlatvinszky Endre klenőczyi tanítókat jelölte. — A folyó évben Iglón tartandó egyházkerületi közgyűlés képviselőiül: az elnökséget, főjegyzőt, Madarász Pál, Medveczky Sándor, Dr. Wallentinyi Dezső és Szlopóvszky Pétert küldte ki. Varbóczy község iskolájának és Kezege temetőjének ügyében az illető hatóságoktól újabb pótjól jelentéseket kér, miért is ez ügyekben csak a jövő közgyűlés alkalmával fog érdemleges határozatot hozni. A tárgysorozat egypár indítvány le-tárgyalása után ki lévén merítve, elnök a jövő évi közgyűlés helyének kijelölése és a meleg érdeklődés megköszönésével a közgyűlést bezárta. A jól elvégzett munkát a Széchenyi-kertben kedélyes közebéd követte, melyen szébbnél-szebb tóztokban nem volt hiány.

Kitüntetett néptanítók. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Kalanda Bertalan felekezethoi állami és Vidasits Endre szentsimoni róm. kath. tanítóknak a 40 éves hű szolgálatukért járó díszérmét adományozta.

Eljegyzés. Dr. Kiss Dezső m. kir. belügy-ministeri s. fogalmazó, Kiss Károly a roznói polgári társalgási egyesület elnökének fia, Ruber Iluskát, dr. Ruber József kórházi igazg. főorvos leányát eljegyezte Rozsnyón.

Papválasztás. A cserenyésényi ág. hitv. ev. egyház folyó hó 26-án tartott gyűlésében a megüresedett lelkészi állásra egyhangulag Krmann János lelkész választották meg.

Pósa Lajos Radnóton. A kies Balogvölgy szép faluja Radnót országos hírv. szülőföldjét: Pósa Lajost, a lánglelkű poétát s a gyermekek édesszavu dalosát, ki családjával együtt jött oda, a gy. szeretettel fogadta. Az „En újságom" jeles tollu szerkesztője most csak mintegy 2 hetet tölt szülőfalujában, honnan 3—4 heti tartózkodásra Feketehegy furdóba készül. — Lapunk régi jó barátját mi is őszinte szeretettel köszöntjük!

Halálozás. Dr. Basilidesz Károly ratkói kör-orvos, ki nehéz hivatását csak néhány év óta ugyan, de sok buzgalommal, meleg ügyszeretettel és dicséretes szorgalommal töltötte be Ratkón, hol a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatokat tett, hosszas betegség után 36 éves korában f. hó 25-én Jolsván meghalt. A derék fiatal orvos halála Ratkón, Jolsva és vidékén, hol őt mint jószívű és jökedélyű fiatal embert ismerték; őszinte részvétet kelt. F. hó 27-én temették el nagy részvét mellett Jolsván.

Kinevezés. A rimaszombati pénzügyigazgató Zatroch János nagyrőzei díjtalan adóhivatali gyakor-nokot a tornallyai adóhivatalhoz díjas gyakor-nokká nevezte ki.

Műkedvelői színelőadásra készül a tamás-falvai Petőfi-egylet. A „Sarga esikő"-t adják elő s a próbák Paal Gyula rendezése mellett folynak.

Omladozó templom. A helybeli róm. kath. templom keleti sarkán már régóta észlelhetők a nagy repedések, melyek a javítást szükségessé tették, úgy hogy a miniszteriumhoz mind a négy sarok biztosításának munkálatairól beadta a mérnöki hivatal a tervet, azonban mindez ideig elintézt nem nyert az ügy. Már az állványok is régén elhelyeztettek a templom falánál, a munkához azonban nem foghatunk hozzá, míg felső jóváhagyás nincs. Folyó hó 28-án reggel 3/8 órakor csaknem végtessé vált az a parkányleomlás, mely a templom levegő felé eső részén óriási robajjal megreszkettette a levegőt. Epen a reggeli mise volt, mikor egyszerre dör-gésszerű hatalmas robaj rázta meg az egész templomot, s a parkányzat az egész oldalról lezuhant. Szerenesére nem járt akkor senki a templom mellett, s így nem történt baleset. A templom körül — mint halljuk — a teret el fogják keríteni s a javító munkálatokat mielőbb megkezdik.

Országos díjnak kongresszus Rimaszom-batban. Az országos díjnak-egylet és nyugdíj intézet kezdeményezésére elhatározták a magyarországi díjok, hogy minden évben más-más városban tartanak országos kongresszust. — Az egyesület elnöksége most becsajította ki a felhívást, melyben az ország összes díjnokait az ez évben Rimaszombatban folyó évi augusztus hó 15-én tartandó országos kongresszusra meghívja. A felhívás oly kedvező fogadtatásra talált, hogy már az ország legtávo-labbi vidékéről is számosan jelentették be megjelenésüket. A kongresszus tárgya: „A díjok anyagi helyzetének javítása tárgyában a kormányhoz benyújtandó memo-randum megvitatása lesz."

Meghívó a gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület augusztus hó 8-án (szombaton) délut. n 2 óra-kor Tornallyán, a kaszinó helyiségében tartandó igazgató-választmányi ülésre. — Tárgyak: A járási mezőgaz-dasági bizottságok megalakítása. — Elhalt alapító tagok alapítványának és régi tagdíj-hátralékoknak behajtására vonatkozó határozat. — A roznói és garamvölgyi já-rásban tartandó tenyészállat díjazás rendjének megállapítása. — A szabadkai méntelep részére szükséges takar-mány szállításának elvállalása. — Rimaszécsen augusztus hó folyamán rendezendő löverseny megtartása feletti határozat, esetleg a löverseny rendjének meghatározása. — Folyó ügyek. — Indítványok.

Vadász közgyűlés A rimavölgyi vadásztársaság folyó hó 30-án este 8 órakor tartja Ferenczi-utca 17. szám alatt évi rendes közgyűlését.

Rákóczy-estély. A Rimaszombatban időző fő-gymnáziumi ifjuság folyó évi július hó 25-én a kassai Rákóczy szobor javára táncmulatsággal egybekötött mű-estélyt rendezett. A minden tekintetben sikerült műestélyt a fiatalok lelvasással, szavalattal és zenével mu-lattatta a szépszámmal egybegyűlt közönséget. A koncertet táncmulatság követte, a melyen uralkodó jó kedv és vidámság még nagyobbá tette a műestély sikerét. A je-lenvolt hölgyek közül kiküldött tudostónknak a következ-őket sikerült feljegyezni: Asszonyok: Eszéni Gyuláné, Glaufl Pálné, Hermann Béláné, Joós Elekne, Juraskó Jakabné, Krizsó Pálné, Szabó Lajosné, Wagner Gusztávné, Varga Lajosné, Volkó Viktorne, Leányok: Eszéni Ida, Glaufl Ilonka, Hermann Irma, Joós Micsike, Juraskó nővérek, Kishonthly Sárika, Krizsó nővérek, Leviczky Aranka, Lengyel Erzsike, Scheller nővérek Szabó Lenke, Varga Etelka, Volkó Vilike, Wagner Gusztika.

Műestély Tornallyán. Litkey György tor-nallyai ev. ref. tanító, augusztus hó 2-án a tanítók se-gélyalapja javára 1 kor. 60 fillér belépti díj mellett tánczezel egybekötött művészestélyt rendez, melyen 11 gyermeke fog közreműködni.

Halálozások. Szöllősy János eszmadia ipa-ros, volt ev. ref. egyházi folyó hó 23-án 46 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Kiterjedt család gyászolja a derék iparost, ki egyike volt a legjobb munká soknak fiatal korában. Temetése f. hó 24-én nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytban Dr. Kovács László polgármester sógorát gyászolja. — Demkovits Pál helybeli czizmadia-mester f. hó 23-án 41 éves korában szintén hosszas betegeskedés után meghalt, 25-én nagy részvét mellett temették el. — Kriston Kálmánt és nejét melyen lesújtotta 8 hónapos kis gyermekének f. hó 26-án bekövetkezett elhunyt. Ezelőtt négy héttel temették el a melyen megszorodott szülők a most el-hunyt kis halott ikertestvérét.

Ujtítás a távirtnál. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a kinstári posta- és távirtdahivatalok-nál helyben szóló táviratokat is fel lehessen adni. A helybe szóló táviratok díja szavanként 2 fillér, de leg-

alább 40 fillérig. Ugyanezen díj fizetendő a városból a vasuti állomásra vagy a vasuti állomásról a városba kül-dött táviratok után.

Mulatság Putnokon. A Putnoki uri kaszinó a vidéki fiatalság támogatásával augusztus hó 8-án a put-noki furdóben közvacsorával egybekötött nyári tánc-mulatságot rendez. — A mulatság, illetve vacsora kezdete esti 7 órakor, belépti jegy a vacsorával együtt 3 korona Külön meghívót nem küldenek szét, de ez uton hívja meg a rendezőség a közönséget. — A mulatság iránt nagy az érdeklődés. — Egyszersmind felkéri a rendezőség az érdeklődőket, hogy aug. hó 4-ig jelentsék megjele-nésüket a putnoki uri kaszinó elnökségénél.

Uj könyv. „Leánybosszu és egyéb apróságok a való életből" ezim alatt egy ügyes, csinos és tartalma-nál fogva igen érdekes tárcagyűjtemény jelent meg a könyvpiaczon lapunk e. y. jeles munkatársától és vmegyénk szülőltje dr. Mihályfalvi Forgón Lajostól. A kedves tárcagyűjtemény apró jeleneteket ragad ki a való életből, illetve annak érdekes és jellemző vonásait és finom, ma-gyaros nyelvezettel, folyékony irálylyal állítja az olvasó elé. Lapunk szorgalmas olvasói dr. Forgón Lajostól már többször olvashattak a vonal alatt tárczacikketeket s így ismerhetik az ő kiváló elbeszélő képességét, ügyes jellem-festését és tárgyainak érdekességét. Helyszüke miatt csak a jövő számok valányikében lesz alkalmunk a tárcza-gyűjteményből egy-egy tárczát közölni. A munka Lechner Kornél kiadása Pécssett és 2 koronáért ott, vagy a szer-zőnél, ki szintén Pécssett lakik, megkapható.

Színészek Gömörben Szabadhegyi Aladár színiigazgató színtársulatával jelenleg megyénkben műkö-dik. A jól szervezett társulat egy este Tornallyán, másik este pedig Csiz furdóben szórakoztatja a közönséget. Hozzánk öszel készülnek és reméljük, hogy közönségünk a kitűnő erőkből összeállított társulatot jó megérdemelt pártfogásába fogja részesíteni.

Fiakker-mizéria Csizben. Egy csizi furdó-vendégtől vettük azon panaszt, hogy a Csiz furdó állomástól a esizi furdóig közlekedő fiakkerok zsarolási kísérle-teikkel valósággal visszaélnék a furdó közönség és a kirándulók türelmével. A furdó reputációja érdekében felhívjuk erre a sajnálatos körülményre a furdóigazgatóság figyelmét.

Előfizetőinkhez! Lapunk jelen számában a vár-megyei közgyűlésről és a Fehér-kereszt-egylet gyűléséről részletes tudósítást hozunk. A nagyterjedelmű közlemé-nyek lapunk keretéből a hírel. egész sorozatát és a hir-detések nagy részét kiszorították s ezért az olvasó közön-ség szives elnézését kérjük.

Tanulóul

2 jó házból való 13-14 éves fiú **Kis Bálint Rákos bányatelepi** (Gömörmegye) élelmezési-, fűszer-, rőtös-, és vegyeskereskedésében felvétetik.

1-3

Meghívás.

A Gömöri Faipar Részvény-Társaság

XI. évi rendes közgyűlését

Pelsőczön, 1903 évi augusztus hó 15-én dél-után 3 órakor tartja,

melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

- A közgyűlés tárgyai:**
1. Az igazgatóság évi jelentése.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. A mérleg s tiszta jövedelem feletti határozat-hozatal.
 4. Egy felügyelő-bizottság választása 2 üzletévre.
 5. Alapszabályok módosítása.
- Kelt Pelsőczön, 1903. július hó 26.

Szent-Iványi Arpád s. k.
közgyűlési elnök.

Jegyzet. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság irodájában köz-zétetik és megtekinthető.

Kivonat az alapszabályokból. 9 §. A közgyűlésen csak azon személyesen vagy meghatalmazottak által megjelent rész-vényesek bírnak szavazati joggal, a kik előmutatóra szóló részvé-nyeket le nem járt szelvényeikkel együtt a közgyűlés előtt felmu-tatták s ezekért igazoló jegyeket kaptak. Ezen igazolványok névre szólnak, kitünteti s a letéteményezett részvények és az ezek után járó szavazatok mennyiségét s csak a nevezett személyre nézve bírnak érvénnyel. — Az így felmutatott s átadott részvények szelvényeikkel a közgyűlés bevégezte után, az igazolványok visszaadása mellett ve-hetők vissza.

Tanuló.

Jó házból való 13-14 éves fiú — aki ma-gyarul és tótul beszélni tud — egy nagyobb gyár-telep **fűszer-, rőtös- és ruhakereskedésé-ben** mint gyakor-nok azonnali belépésre kerestetik

Hol? Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Árverési hirdetmény.

Jolsva r. t. város ezennel bérbeadja 6 egymás-után következő évre az 5117 kat. hold erdő, 3015 kat. hold mezőgazdaságilag művelt **vadászterületét**

Nyilvános árverés **augusztus hó 14-én** délelőtt 9 órakor a városbában tartatik meg. Kikialtási ár 500 korona; bánatpénz 50 korona

Feltételek a városi erdőhivatalnál tudhatók meg.

Kelt Jolsva, 1903. július hó 27-én.

Basilidesz, polgármester.

Tanoncz

felvétetik **KAISER GYULA** kézműarú üzletébe **Dobsinán.**

-2